

Nytt fra

ØSTMARKA

Medlemsblad for Østmarkas Venner 48. årgang Nr. 1/2014

*Årsmøte 27. mars
Naturopplevelser gir lykke
Sjelden bille i Østmarka*

SLÅ RING
OM
ØSTMARKA

Østmarkas Venner vil beskytte nærskogene

Av Johan Ellingsen

Lederen har ordet:

Østmarkas Venner (ØV) er i utgangspunktet positive til at det drives skogbruk i kommunens skoger. Det gjøres mye bra arbeid til beste for naturen, friluftslivet, kulturlandskapet og kulturminnene i Østmarka, og Bymiljøetaten (BYM) skal ha ros for at de driver kanskje landets mest friluftslivsvennlige skogbruk. Men også dette kan bli bedre.

Vi ser nå en økende interesse motsetning mellom måten skogen blir drevet på og hvordan publikum selv ønsker å ha nærskogen sin, også kalt «hundremeterskogen». Vi mener at BYM ikke tar nok hensyn til prinsippet om at «forvaltningen skal ha friluftsliv- og verneinteressene som det bærende grunnlag og at de økonomiske hensyn skal underordnes dette», slik Oslo bystyre vedtok i 1989. Etaten bedyrer at målet for hogstene er å skape et stabilt og friluftslivsvennlig skogbilde, men publikum opplever for ofte at hogstene ødelegger for friluftslivet.

Sommeren 2013 ble det hogd i Dalsåsen i et populært nærskogområde med en vrimmel av små stier, leirplasser, gapahuker og lekeområder. Her ble det tynnet i et variert skogbilde med tette klynger av gran og løvtrær, store enkeltstående furuer og løvtrær. Også enkelte store trær ble fjernet og andre fristilt, så det skulle bli et mer åpent og lyst landskap. Dette vil kanskje bli verdsatt om 20 år, men

dagens brukere protesterte sterkt. BYM hadde ikke gitt noen informasjon om hogsten eller den påstått gode målsettingen med den. Brukerne ble irritert over dype hjulspor og all kvisten som ble liggende igjen. Selv om ny løvskog raskt vokser opp igjen, oppleves området i dag som mer fattig på opplevelser.

Vinterens hogster i seks områder i Østmarka står for døra. Etter en befaring kan vi ikke anbefale ordinær hogst i to av områdene, Trolldalen og Rundvannsåsen, som planlegges tynnet og plukkhogd. I Trolldalen frykter vi at store maskiner og uttak av dominerende, gamle grantrær i den trange dalbunnen vil ødelegge den særdeles mørke dalens særpreg med stemningsfulle naturopplevelser både sommer og vinter. ØV stusser over at slike vanskelige områder prioriteres i hogstplanene, og anbefaler heller hogst i mer lettdrevne områder.

I Rundvannsåsen litt lenger sør, ber vi om at hogsten holdes minst 100 meter unna den fine blåmerkede stien som går over toppen av åsen, fra Rundvann til Sølvdobla. Det partiet som er planlagt plukkhogget vest for stien, inneholder mye eldre furu som danner et ganske stabilt skogsbilde over tid.

ØV mener at nærskogområder og enkelte særpregede skogsområder bør underlegges

Nytt fra Østmarka – Medlemsblad for Østmarkas Venner

Ansvarlig utgiver: Østmarkas Venner,
Postboks 85 Nordstrand, 1112 Oslo
Redaktør: Helga Gunnarsdottir
e-post: hegunna@online.no
Redaksjonskomité: Bjarne Røsjo og Ane B. Haugland

Forsidebilde: En skitur til Tømmerås i Ski gir lykke!
Foto: Lise Henriksen
Grafisk design, repro og trykking: 07 Media – 07.no
Opplag: 4 500
Frist for stoff til neste nr. er 1. april 2014

Styret i Østmarkas Venner på befaring i Trolldalen med Bymiljøetaten. Foto: Bjarne Røsjo.

en spesielt varsom og kontinuerlig skjøtsel som på sikt fremmer et stabilt skogbilde. Nå har vi isteden sett eksempler på «skippertak» som markas brukere opplever som svært dramatiske.

For å oppnå målsettingen om en friluftslivsvennlig hogst, må det i kommuneskogen brukes et driftsapparat som er bedre tilpasset formålet. Da må det brukes små skogs-

maskiner, heltredrifter og alltid skogsdrift på frossen og snødekket mark. Noen nærskogsområder, og andre viktige naturperler, bør kanskje ikke hogges i det hele tatt, og kanskje underlegges et administrativt vern ut fra hensyn til friluftslivet. I år skal BYM i gang med den fjerde gjennomgangen av «Mål og retningslinjer» om bruken av Marka. Da er muligheten tilstede for slik nytenking.

Styret i Østmarkas Venner 2013–2014

Leder: Johan Ellingsen 90 92 15 68

Nestleder: Helga Gunnarsdóttir 95 99 23 49

Sigmund Hågvar 91 71 45 10

Arne Kvalheim 90 03 33 40

Wenche Fuglstad 97 54 36 13

Inger Tangen 41 25 66 47

Ingunn Lian Nylund 94 98 20 06

Varamedlemmer: Bjarne Røsjo 90 84 59 97

Arild Rambøl 90 07 81 09

Medlemsarkiv: Monica Hoel 97 64 05 84 Regnskap: Kristin Ohnstad 93 40 66 71

E-post til styret og ansatte: fornavn@ostmarkasvenner.no

Etter forslag fra Østmarkas Venner ble to eventyrskoger i Østmarka vernet i statsråd høsten 2013. Vi ønsker å feire vernet sammen med våre medlemmer og andre Marka-travere, og at dere skal bli kjent med disse fine områdene og bakgrunnen for vernet.

Svartdalen. Foto: Gjermund Andersen

Østmarkas Venner inviterer til guidet vårtur til eventyrskogen i Svartdalen med omegn.

Søndag 11. mai kl. 10
fra parkeringsplassen på Sandbakken.

Guide på turen blir Sigmund Hågvar

Vi går nordover via Sandbakken til Svartdalen, hvor vi tar en rast. Turen går videre til sørenden av Elvåga, Nordre Svanfoss, videre til Eriksvann, og tilbake til Sandbakken, hvor de som ønsker kan avslutte turen med kaffe og noe godt å bite i.

**Dette er en tur på ca fire timer som passer for alle.
Ta med noe å drikke og niste og ha på godt fottøy.**

Skullerud idrettsanlegg er mye brukt både sommer og vinter, og nå skal det oppgraderes. Bildet er fra Barnas Skidag i Østmarka 2012. (Foto: Anders Dahlen, Rustad IL).

Si din mening om nye Skullerud idrettsanlegg

Av Bjarne Røsjo

Idrettsanlegget på Skullerud står foran en omfattende oppgradering. Bymiljøetaten i Oslo kommune har fått utarbeidet en reguleringsplan som blir lagt ut på høring, slik at både organisasjoner og privatperson kan studere planene og si sin mening.

Skullerud idrettsanlegg drives av Rustad Idrettslag, som anslår at 70-80 000 mennesker er innom anlegget for å gå på ski i løpet av vinterhalvåret. Anlegget er også mye besøkt i barmarksperioden, da det benyttes til både terrengsykling, orientering og terrengløp. Skullerud-anlegget er dessuten et populært turmål for blant annet barnehagene i området.

Oslo kommune ønsker nå å oppgradere anlegget, og et forslag til ny reguleringsplan

ble presentert i et informasjonsmøte på Skullerudstua onsdag 8. januar. Trond Enkerud, seksjonsleder for skog- og eiendomsavdelingen i Bymiljøetaten, fortalte at Oslos bystyre i 2012 hadde bevilget penger til planleggingen av et oppgradert flerbruksanlegg ved Skullerudstua.

Bygging tidligst i 2015

Bakgrunnen for oppgraderingen er at kommunen opplever et økende press på bruken

av anlegget, og at dette forventes å øke i årene fremover. Grindaker as Landskapsarkitekter har nå utarbeidet et forslag til reguleringsplan som omfatter en rekke tiltak: Bygging av nytt arenahus, bygging av to nye bruer/underganger, forlenging av langrennsløypene med ca. 1,5 km, installering av nytt lys i langrennsløypene, og bygging av nytt snøproduksjonsanlegg med kummer for å koble til snøkanoner langs løypetraseene.

- Målet er at vi skal levere en endelig reguleringsplan innen 1. september. Deretter skal planen vedtas i bystyret, og vi håper at den kan stadfestes i departementet før årsskiftet. Det betyr at byggingen i anlegget kan begynne tidligst i 2015, sa Enkerud.

Bevilgningen til selve anlegget, som ifølge foreløpige anslag vil koste ca. 25 mill.kr., kommer senere. Stadionhuset og enkelte andre deler av reguleringsplanen må vedtas som egne byggesaker.

Omtrent samme område

Den nye reguleringsplanen dekker omtrent det samme området som dagens anlegg, med noen mindre endringer. Skiløypene blir utvidet i bredden, men de fleste løypene skal følge traseer som allerede er anlagt. I tillegg blir det anlagt et fåtall nye løypesøyfer, for å legge anlegget bedre i flukt med terrenget og knytte ulike deler av løypenettet sammen.

Etter oppgradering blir den lengste rundløypa på Skullerud 4,7 km lang. Det er ikke planlagt nye skiløyper ut fra selve anlegget.

Det første som vil møte besøkende til Skullerud idrettsanlegg etter oppgraderingen, er ei skibru som blir bygd over den eksisterende

adkomstveien. Denne brua skal binde løypenettet på nord- og sørsiden av veien sammen. Det største nyanlegget blir ellers stadionhuset i tre etasjer, med en grunnflate på ca. 200 kvm. Stadionhuset skal blant annet gi rom for tidtagning, klubbaktiviteter, oppholdsrom og lager. Det skal også bygges en ny garasje, mens brakkene som i dag står rundt om på området foreslås revet.

Stein fra Follobanen?

Landskapsarkitekten Lars Flugsrud fra Grindaker presenterte den nye planen og fortalte at det er lagt stor vekt på å tilrettelegge for både økt aktivitet og reduksjon av muligheten for konflikter mellom ulike brukergrupper. Bymiljøetaten ønsker blant annet å løfte hele stadionområdet ca. 1 meter for å unngå oversvømmelser fra Ljanselva, som har det med å gå over sine bredder i perioder med mye regn eller snøsmeltingen. Løftingen kan for eksempel skje ved å legge på finmasser fra den kommende Follobanen, hvor det skal sprenges bort store mengder stein som må deponeres andre steder.

Det er for øvrig lagt inn i planene at den rike bakkevegetasjonen og de viktige naturtypene langs Ljanselva skal beskyttes, både i anleggsperioden og når idrettsanlegget er i normal drift.

Skal ikke asfalteres

Skiforbundet og Idrettsforbundet har foreslått at noen av løypetraseene på Skullerud bør asfalteres for å kunne brukes til rulleskitrening om sommeren, men dette har Klima- og miljødepartementet allerede sagt klart nei til. I departementets uttalelse heter det blant annet at «anlegg for rulleski faller utenfor markalovens formål, da dette ikke er en type

idrett som tradisjonelt har vært utøvd i Marka eller som følge av krav til topografi og areal har en naturlig arena i Marka».

Departementet påpeker også at et anlegg for rulleski, i form av en asfaltert og planert trasé, vil gi området et urbanisert preg som vil kunne gi til dels vesentlige negative konsekvenser for muligheten for naturopplevelse. – Å asfaltere veger inne i Marka, som dette vil innebære, vil endre områdets karakter og redusere områdets naturpreg. Vanlige skiløyper, som består av grus og terrengbunn,

gir et helt annet inntrykk og forandrer ikke områdets karakter på samme måte, mener departementet.

Markaloven fastslår for øvrig at det er idrett som hører til i Marka, så det kan ikke bli snakk om for eksempel bilutstillinger, sirkus eller andre ikke-idrettslige aktiviteter på den oppgraderte idrettsarenaen på Skullerud.

Høringen vil bli lagt ut på Bymiljøetatens nettsider.

Støtt vårt arbeid med nasjonalpark i Østmarka

Bli medlem du også!

Du som vil støtte Østmarkas Venner, bli medlem! Skriv navn og adresse her, klipp ut og send til: Østmarkas Venner, Postboks 85 Nordstrand, 1112 Oslo

Navn:

Telefon:

Adresse:

Postnummer og -sted :

Kontingenten er kr 150 per år. Borettslag, bedrifter og organisasjoner kr 300 per år.
Blankett vil bli tilsendt etter innmelding.

Eller meld deg inn via: www.ostmarkasvenner.no

«Markatur i tøfler» og Korketrekkeren

«Nytt fra Østmarka» nr. 3 2014 inneholdt mye om det jeg kaller rasering av marka, og jeg slutter meg til synspunktene til innsenderne. Det gjøres stadig inngrep og forandringer for å tilpasse marka til nye behov. Dette er feil, det må være de nye behov som må tilpasses marka slik den er. Hensikten med vern av marka må være å kunne møte den opprinnelige naturen. Dette må også gjelde for den som velger sykkel på tur.

«Terrengritt på sykkel vil vel for fremtiden ikke bli tillatt i Østmarka.»

Bløte partier, bratte steinete stier, dette er utfordringer vi bekjemper med gode støvler og riktig markaklær. Jeg klagde en gang på disse plankefortauene i marka til en møtende kar som svarte: «Dette er flott, snart kan vi gå på markatur i tøfler». Hvem ønsker en slik utvikling?

På markatur i tøfler... Foto: Bjarne Røsjø

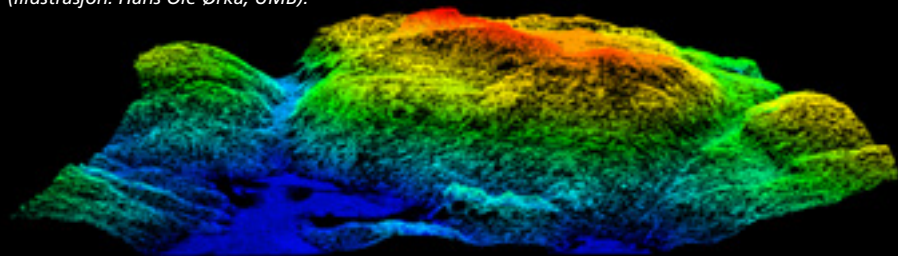
Korketrekkeren på skogsveien mellom Østmarksetra og Sarabråten er fortsatt stengt.

Grunnet fare for ras i broundergangen i «Korketrekkeren» er denne stengt. Slik har den stått i flere år, vi har ikke råd til reparasjon. Stakkars oss som er så fattige at vi kan la et kulturminne forfalle og gro igjen. Den opprinnelige veien opp til Sarabråten er ryddet, og heldigvis er det mange som konsekvent bruker denne veien for at et kulturminne skal bevares. Vi må ta oss råd til å bevare korketrekkeren også. Håper Østmarkas Venner er på banen.

Hilsen Arvid Soelberg.

Red.: Bymiljøetaten opplyser at planen for restaurering og finansieringen er klar og godkjent av Byantikvaren. Nå prøver de å finne et dyktig firma som kan gjøre selve jobben. Vi håper arbeidet kommer i gang til våren og lover å følge opp på vegne av våre medlemmer.

Laserscanning av Tonekollen.
(Illustrasjon: Hans Ole Ørka, UMB).

Laserskanning påviser gammelskogen i Østmarka

Av Bjarne Røsjø

Laserskanning fra fly brukes egentlig til å takserer skog, men nå har en laserskanning av Østmarka naturreservat vist at laseren kan brukes til mye mer. – Vi kan for eksempel se hvor de eldste og høyeste trærne står, forteller John Wirkola Dirksen.

John Wirkola Dirksen har nylig avsluttet en doktorgrad ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet i Ås. – Laserskanning er jo anerkjent i Norge til å takserer skog. Prosjektet mitt gikk ut på å undersøke om informasjonen kan brukes også i økologiske studier. Altså gjenbruk av dataene, forteller Dirksen til forskning.no.

Svaret var ja: Laserskanningen kan blant annet brukes til å påvise den verdifulle gammelskogen i Østmarka, den som har det største biologiske mangfoldet. Skanningen kan også brukes til å påvise flere andre skogstyper, og indirekte kan laseren også brukes til å peke ut hvor de forskjellige fugleartene i området trives best.

Rødt betyr gammelskog

Dirksen har blant annet produsert en serie med fargerike laserbilder av flere områder i Østmarka, som for eksempel Tonekollen.

– Fargen viser i hvilke gjennomsnittshøyder laseren har registrert reflekser fra noe annet enn bakkenivået. Den røde fargen viser at laseren har registrert punkter høyt over bakken, og her finner vi altså de høyeste trærne i Østmarka. Her finner vi også den eldste skogen og det største biologiske mangfoldet. Så går skalaen via oransje, gult og grønt over til blått, som viser reflekser fra bakkenivået eller like over. Hvis du for eksempel har et område med sumpskog uten trær, vil dette fremstå som blått på laserbildene, forteller Dirksen.

John Wirkola Dirksen, som opprinnelig er dansk, er for øvrig en stor Østmarka-entusiast. – Østmarka er et helt spesielt område, med store naturverdier! Jeg har blant annet gått rundt i Østmarka i over en måned for å registrere sumpskog, og jeg blir aldri lei av å gå tur i dette flotte området, sier Dirksen.

Hele artikkelen kan leses på [forskning.no](http://www.forskning.no/artikler/2013/desember/376903):
<http://www.forskning.no/artikler/2013/desember/376903>

NYTT fra styret!

50-års jubileum i 2016

Onsdag 9. oktober ble det gjennomført et styreseminar på Skullerudstua, for å starte planleggingen av ØVs 50-års jubileum som går av stabelen i 2016. Gjennom arrangementene i jubileumsåret vil vi ha fokus på å få frem verdiene Østmarka har som natur- og friluftsområde; og vi må benytte anledningen til å stå opp for det enkle friluftslivet. Den videre planleggingen av feiringen er organisert i en arbeidsgruppe med Ingunn Lian Nylund som leder. Innspill med gode ideer for hvordan 50 års arbeid for å bevare Østmarka for våre etterkommere mottas med takk!

Østmarka nasjonalpark

Styret arbeider for å sjekke ut hvordan Oslo kommune akter å følge opp sitt ja til å utrede opprettelsen av en nasjonalpark i Østmarka. Etter valget i 2013 og det etterfølgende regjeringsskiftet gikk Ola Elvestuen over til Stortinget. Guri Melby kom inn som ny byrådsleder for miljø- og samferdsel. Et møte med hennes avdeling i februar 2014 gjorde det klart at byråden aktivt ønsket å følge opp bystyrets vedtak fra i fjor vår.

Opplevelsessenter i Vestergårdsskogen i Rælingen

Styret har avgitt en uttalelse til søknad om permanent drift av et opplevelsessenter i Vestergårdsskogen i Rælingen og anbefaler ikke permanent tillatelse. Fylkesmannen sier seg enig og gir ytterligere 5 års dispensasjon for drifta.

Delplan for idrett og friluftsliv i Lørenskog

Styret har avgitt en uttalelse til delplan for idrett og friluftsliv i Lørenskog. Vi mener at planen i større grad, og i samarbeid med friluftsorganisasjonene, burde satset mer på å få folk ut i marka. Selv om Lørenskog har gjort mye bra med turveier og lysløyper, er det fortsatt forhold som kan bedres som for eksempel innfarten til Østmarka via Losby.

Trailerparkeringsplassen på Nuggerud utfartsparkeringsplass

Styret vil følge opp klager vedrørende trailerparkeringsplassen på Nuggerud utfartsparkeringsplass. Både trafikken inn til P-plassen og forholdene på selve plassen, med et svært generende innslag av utenlandske trailere, skaper utrygge forhold for markabrukerne. Vi mener at Bymiljøetaten må gripe inn og tilby trailersjåfører ordnede overnattingsplasser på et dertil egnet sted.

Sinoberbiller er en rødlistet art som finnes i Østmarka. Den flyr fra midten av mai til begynnelsen av juli. Er du heldig, kan du treffe den på døde ospestokker der den skal legge eggene sine.

Hvordan gjøre det bedre for en sjelden bille i Østmarka?

Av Tone Birkemoe og Anne Sverdrup-Thygeson,
Institutt for naturforvaltning, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet

Sinoberbiller (Cucujus cinnaberinus) en vakker, superflat og rød bille i familien flatbiller (Cucujidae). Den er sjelden og regnes som truet i Norge. På den norske rødlista har den fått status som sårbar. Sinoberbilleren er også, som en av få biller i Norge, fredet etter naturmangfoldloven. Den finnes ellers i østlige deler av Nord- og Mellom-Europa og er rødlistet i hele sitt utbredelsesområde.

Sinoberbiller lever i all hovedsak som larve under barken på store, nylig døde osper. Den bruker vanligvis et par år på sin utvikling fra egg til voksen. For at stokken skal være egnet, må den ha en svart og sterkt lukten- de underbark. Sannsynligvis tar det et par år fra et ospetre dør til dette egnete laget oppstår. Og slettes ikke alle stokker vil få en slik underbark. En ospestokk kan vanligvis bare benyttes til én generasjon biller. Larver som vokser opp i én stokk, må derfor finne

en ny stokk å legge egg i når de blir voksne. Da blir det ikke så lett å finne ett nytt sted å leve, om avstanden mellom slike stokker blir for lang. Dette er også den viktigste grun- nen til at arten er truet. I skogene våre i dag kan det være langt mellom steder med mye død ospeved.

Lørenskog kommune har den nordligste be- standen av sinoberbille i Norge. De fikk et spesielt ansvar for denne arten av Miljøvern-

Vindusfeller på osp som ble ringbarket/kuttet i 2012.

departementet i 2008. For å bøte på mangelen på døde osper, utførte kommunen et skjøtselstiltak til gode for sinoberbillen på Losby Bruk i 2012. Noen osper ble hogget og andre helt eller delvis ringbarket i området der billen tidligere er funnet. Tiltaket

skulle tilføre levesteder for sinoberbillen i flere år framover. Sommeren 2013 bestemte Lørenskog kommune seg for å se om billen hadde funnet fram til disse stökkene. Billen er ikke vanlig, og har i tidligere undersøkelser i området kun blitt funnet i et lite antall. Sjansen for å observere den er derfor liten.

Forskere ved Institutt for Naturforvaltning ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet var ute og så etter billene på godværsdager i mai-juni, som er beste flygetid for billen. Dessverre var dette en kald og våt periode i år. Varme-elskende, voksne sinoberbiller som ville ut og pare seg, hadde derfor få muligheter i denne tiden. Billen ble ikke observert, men mest sannsynlig er den der fortsatt - godt gjemt for forskere og alle andre som gjerne skulle sett hvor den fløy og slo seg ned. Forhåpentligvis blir det mulig å observere dem på stökkene i de neste årene som kommer.

Larven til sinoberbillen lever mellom barken og veden i grove, relativt nylig døde osper. De bruker vanligvis to år på sin utvikling.

Tonevann nord. Familie på vei fra Røyrvannskoia. Foto: Lise Henriksen.

Naturopplevelser gir lykke

Av Bjarne Røsjø

Økende inntekt og materiell velstand kan gjøre deg mer lykkelig, men bare opp til et visst nivå. De som fortsetter å bli enda mer velstående over dette nivået, blir ikke vesentlig lykkeligere. Da er det isteden på tide å ta bedre vare på hverandre og på naturverdiene, sier forskeren Karen Syse.

Nordmenn ser på seg selv som et folkeslag som er uvanlig opptatt av natur, friluftsliv og turgåing, men kulturhistorikeren Karen Lykke Syse forteller at vi er ikke så spesielle som vi liker å tro.

- Allerede de gamle grekerne drømte om å trekke seg tilbake til det gode livet på landet når de var ferdige med sitt politiske liv, altså livet i *polis* eller byen. Drømmen om det naturlige livet var jo også veldig fremtredende i romantikken. Dessuten kan vi godt huske på at det var engelske turister som oppdaget Jotunheimen og lærte oss nordmenn å gå på tur, påpeker Syse.

Men litt spesielle er vi likevel. – Heltedyrkelsen av Fridtjof Nansen og Roald Amundsen har nok bidratt til at vi har knyttet vår nasjonale identitet til friluftslivet, på en måte som kanskje er sterkere enn i mange andre nasjoner. Det var for øvrig Nansen som etablerte selve begrepet «friluftsliv» i norsk bevissthet, og han fikk god drahjelp av Roald Amundsens heltedåder, forteller Syse. Nansen oppsummerte mange av sine tanker rundt friluftslivet i en tale til DNTs skoleungdom i 1921.

Høyere inntekt gir mer lykke, en stund

Karen Lykke Syse er førsteamanuensis ved Senter for utvikling og miljø (SUM) ved Universitetet i Oslo. Hun har kontor like

ved Ullevaal Stadion og Store ringvei, i et urbant miljø preget av kontorblokker, asfalt og Elkjøp, men store deler av hjertet hennes tilhører skogen.

For tiden er Syse travelt opptatt med å redigere en antologi hvor forskere fra inn- og utland fokuserer på temaet «Bærekraft og det gode liv». En gammel grunntanke i vekstøkonomien er at økt inntekt også gir økt velvære, men nyere forskning tyder på at den teorien bare gjelder opp til et visst nivå. – Når du har nådd det nivået, blir du ikke vesentlig lykkeligere av å få enda mer penger, forteller Syse.

Karen Syse støtter seg blant annet til statsviteren professor Ottar Hellevik, som har skrevet boken «Jakten på den norske lykken». – Hellevik dokumenterer at lykkenivået i utgangspunktet stiger i takt med inntekten, og det er en overvekt av meget lykkelige blant de med høy inntekt. Men etter at inntekten og formuen har nådd et visst nivå, øker lykkenivået mindre enn den økonomiske utviklingen skulle tilsi, presiserer Syse.

Sosialantropologen Thomas Hylland Eriksen er inne på noe liknende i boka «Storeulv-syndromet». Hva skal Storeulv gjøre etter at han har fanget de tre små grisene? Hva skal en nordmann gjøre etter at både drømmehuset, -hytta, -bilen og -ferien er på plass? Hvordan skal du jakte på lykken i overflodssamfunnet?

Ta vare på hverandre og naturen

Storeulvs problem løser seg ved at grisene klarer å stikke av før de blir spist. Da kan han begynne å jakte på dem igjen, slik at

– *Vi nordmenn er nok litt spesielle ved at friluftslivet er så tett knyttet til vår nasjonale identitet, sier kulturhistorikeren Karen Lykke Syse.*

livet får ny mening. Velstående nordmenn kan ikke jakte på griser, så hva skal vi gjøre isteden?

- Det finnes mye forskning på dette området, forteller Karen Syse, og viser blant annet til den britiske filosofen Kate Soper og hennes tanker om «alternativ hedonisme». Den «vanlige» hedonismen er en filosofisk etisk retning som betrakter vellyst og nytelse som det øverste gode og som en betingelse for lykke og «det gode liv». Men hedonismen kan fort bli egoistisk, hvis jakten på egen vellyst og nytelse for eksempel går ut over andre mennesker. Kate Sopers alternative hedonisme handler isteden om å søke lykken ved å ta vare på de enkle gledene i livet.
- Sånn som å kjenne vinden i håret når man sykler, istedenfor å kjøre bil, sier Syse.

Syses kollega ved SUM, postdoktoren Monica Guillen-Royo, har studert urbaniserin-

gen i Peru. Hun kom til at folk er fattigere, men lykkeligere, i Andesfjellene enn i hovedstaden Lima. – Det resultatet kan ikke overføres direkte til Norge, for jeg tror ikke det finnes forskning som sier at folk på bygda i Norge er lykkeligere enn i byen. Men det er utvilsomt mange byboende nordmenn som drømmer om «Country Living» og den rustikke idyllen, sier Syse.

Det finnes forresten en amerikansk undersøkelse som viser at hvis du er så uheldig å havne på sykehus, bør du prøve å få et rom med fin utsikt. Du blir nemlig raskere frisk hvis du ser en park eller en treklynge utenfor vinduet, enn hvis du ser en murvegg. Pasienter med utsikt til trær eller parker har også lavere behov for smertestillende medisiner. Og nå begynner vi å nærme oss en løsning på Storeulv-problemet, antyder Syse.

Ta vare på naturverdiene

– Det går altså ikke an å kjøpe seg ubegrenset med lykke. Jeg tror derfor at det er en bedre løsning å sette ned forbruket, eller i alle fall å avstå fra ytterligere økning, og isteden begynne å «jakte» på andre verdier. Da foreslår jeg isteden at vi som har alt vi trenger, isteden bør bli mer opptatt av å ta bedre hverandre på hverandre, på naturverdier for kommende generasjoner, og på planeten vår. Dere i Østmarkas Venner ønsker jo å opprette en nasjonalpark i Østmarka? Det er en veldig god idé, sier hun.

Karen Syse er også i ferd med å skrive en kulturhistorisk bok om vandring, og hun kan fortelle at vandrere gjennom lange tider har vært opptatt av skogens ro. – I byen er det naturlig å la lydbildet være en slags bak-

grunnsstøy, men i naturen kan vi velge å ta lyden inn over oss. Vi kan gå fra av å være passive hørere til aktive lyttere, og da blir kroppen omgjort til et slags aktivitetssenter for tilstedeværelse, sier Syse, og føyer til at naturopplevelser stort sett er både gratis og lite forurensende.

Hun understreker samtidig at det ikke er nødvendig å bli naturfreak. – Jeg vil gjerne leve i byen og gå i teater og opera også, men jeg ville absolutt følt meg fattigere hvis jeg ikke hadde anledning til å komme ut i naturen. Jeg vil gjøre begge deler! sier hun.

Den følelsen er det nok mange nordmenn som kjenner seg igjen i, og det virker sannsynlig at de som går i naturen i helgen er lykkeligere enn de som går tur på shopping-senteret.

Skogbruk kan være nennsomt

Karen Lykke Syse var utdannet agronom før hun ble kulturhistoriker og kan fortsatt svinge en motorsag hvis det skulle bli nødvendig. Overgangen skjedde da hun på 1990-tallet brukte mye tid på å følge en eldre skogsarbeider og tømmerkjører på turer rundt i Nordmarka. Hun ville lære å se på landskapet med skogsarbeiderens blikk, og resultatet ble en hovedoppgave i etnologi med tittelen «Lende og landskap».

– Skogsarbeideren hjalp meg med å se de endringene som har skjedd i skogen etter annen verdenskrig, og de er ganske dramatiske. Det er forresten slik at det antakelig var mer støy fra skogsarbeidere i 1950 enn i dag. På den tiden brukte tømmerhoggerne motorsag og enkle hjelpemidler, og de brukte mye tid i skogen. Våre dagers mekaniserte

En soppkurv full av kantareller ved Sandbakken i Østmarka: Foto: Even Saugstad

skogbruk er til sammenlikning mye mer intensivt, effektivt og kortvarig.

- En ting som virkelig gjorde inntrykk, var at den gamle skogsarbeideren ble overrasket over hvor nennsomt moderne skogbruk kan være. Det kan for eksempel være vanskelig å få til en plukkhogst eller skjermtrestillingshogst med gammeldags redskap, uten å skade de gjenstående trærne. Men med en stor maskin kan du plukke trærne rett opp! Slik kan man begrense de store hogstflatene i områder med høy rekreasjonsverdi, og man kan tynne skogen på en måte som gjør den mer attraktiv også for vandrere. Men det forutsetter at hogsten utføres av profesjonelle folk som vet hvordan de skal bruke maskinene uten å sette unødvendig store spor etter seg.

Østmarka gir mersmak

Karen Syses favorittskog ligger rundt Fjellsjøen langt nord i Nordmarka, hvor hun er bedre kjent enn i Østmarka. – Men de siste årene har jeg begynt å gå turer også i Østmarka, og det har virkelig gitt mersmak. Det var for eksempel i Østmarka jeg fant svart trompetsopp for første gang, sier hun, og innrømmer samtidig at hun sjelden går tur om høsten uten soppkurv.

Her kan du høre et intervju med Karen Syse i Verdibørsen:

<http://www.sum.uio.no/forskning/aktuelt/i-media/2013/lykke-syse-stillhet.html>

Karen Syses hjemmeside på Sum:

<http://www.sum.uio.no/personer/vit/karenavs/index.html>

Tegn til holdningsendring blant terrengsyklister

Av Bjarne Røsjo

En rekke friluftsansjoner har det siste året vært med i en arbeidsgruppe som skulle belyse alle sider av sykling i Marka. – Arbeidet har ført til at vi ser tegn til en holdningsendring. Terrengsyklister erkjenner i større grad at det er brukerkonflikter i Marka og er mer innstilt på å ta hensyn, sier Arne Kvalheim.

De siste årene har det skjedd en markert økning av sykling i Osloomarka, og særlig i Østmarka har det oppstått brukerkonflikter på grunn av høy fart på skogsveier og store terrengsykkelritt med over 800 deltakere fra store deler av landet. Oslo og Omland Friluftsråd (OOF) inviterte derfor de berørte friluftsansjonene til å bli med i en arbeidsgruppe. Arbeidsgruppa har nå lagt fram en rapport, sier Arne Kvalheim. Han er styremedlem i Østmarkas Venner (ØV) og har vært oppnevnt til å sitte i gruppa.

Mandatet gikk ut på å «belyse alle sider av sykling i Marka så som sykling på veier og stier, organisert og uorganisert, sommer som vinter, samt sykkelritt. Målsettingen er å minimalisere brukerkonfliktene, hensynta utfordringene ved slitasje på stier og løyper, og finne fram til gode «kjøreregler» for alle som ferdes i Marka», som det sto i invitasjonen.

ØV vil begrense antallet ritt

Arbeidsgruppa har avholdt seks møter og avholdt én befaring i skogen innenfor Skulderudstua.

- Sykkelrittene er nok kommet for å bli. Da er det viktig at man finner løypetraseer som tilfredsstiller de som skal sykle, samtidig som

skadene på miljøet blir minst mulig. ØV og Naturvernforbundet Oslo og Akershus gikk inn for å redusere antallet ritt i Østmarka til ett i året, for å begrense slitasje. Men vi fikk ikke flertallet med oss på dette, sier Kvalheim.

Kvalheim forteller at sykkelgruppas arbeid har bidratt til å sette brukerkonfliktene på dagsorden på en mer konstruktiv måte, men at det fortsatt er langt fram før ØV kan si seg fornøyd. – ØV har jo i lengre tid uttalt seg kritisk til særlig de store rittene i Marka, men da opplevde vi ofte at terrengsyklister avfeide oss som en slags bråkebøtter. Mitt inntrykk er at terrengsyklistenes ansjoner nå er kommet til en større erkjennelse av at de må ta mer hensyn til de andre brukerne av Marka, sier Kvalheim.

Tettere kontakt

Arbeidsgruppa er opptatt av at flest mulig skal kunne bevege seg i Marka uten mange restriksjoner og regler. Samtidig ser gruppa at bruken i nærmarka i Oslo er i ferd med å bli såpass intensiv at det er nødvendig med tiltak for å forebygge og redusere brukerkonflikter.

Arbeidsgruppa ønsker blant annet at det skal være mye tettere kontakt mellom rittarran-

Arne Kvalheim (nr seks fra venstre) var blant annet med på en befaring i skogen innenfor Skullerudstua, for å se på skader etter terrengsykkelritt. Foto: Bjarne Røsjø

gørene og DNT Oslo og Omegn samt Østmarkas Venner. Det er absolutt avgjørende å finne gode traseer som ivaretar så vel rittet som de øvrige brukerne. En slik arbeidsmåte er tidkrevende og betyr at løypa må være klar på høsten året før rittet skal finne sted.

Arbeidsgruppa går konkret inn for å lage en samrådsgruppe mellom rittarrangørene, de lokale markaorganisasjonene og DNT Oslo og Omegn. Denne gruppa kan gi råd til kommunene og andre grunneiere før rittsøknader behandles. Forutsetningen er at samrådsgruppa uttaler seg på forhånd og gir tilrådninger om traseer og eventuelle tiltak for tilrettelegging. Tid til dette må beregnes inn i planleggingsfasen av sykkelritt.

Det må videre lages en plan for vedlikehold av løypene. Bymiljøetaten i Oslo (BYM) må, sammen med de ulike brukerne, sørge for å utarbeide normer for utforming av klop-

per og gangbaner og hvordan de skal legges i terrenget. Arbeidsgruppa oppfordrer øvrige skogeiere til å tillate sykkelritt på sine eiendommer for å dempe presset på den kommunale delen av Marka.

Tilrettelagte traseer?

Arbeidsgruppa vil oppfordre Oslo Kommune til å lage noen få og enkle tilrettelagte traseer for stisykling i nærmarka. Lokaliseringen av disse traseene må skje i samarbeid mellom BYM, rittarrangørene, sykkelmiljøet, de lokale markaorganisasjonene, og DNT Oslo og Omegn. Man må følge retningslinjene for anleggelse av stier og løyper som nå er oversendt fra Fylkesmannen til Klima- og miljødepartementet, og som tidligere har vært til høring hos alle relevante parter.

Forslaget innebærer en tilrettelegging av stier for sykling, for å få en avlastning av mye brukte blåmerkede stier. Slik tilretteleggelse

og anbefalinger bør kartfestes og utarbeides i samarbeid mellom de ulike aktørene og brukergruppene. I første omgang foreslås det å vektlegge anbefalinger og tilrådninger til de ulike brukergruppene.

Jeg gikk sterkt inn for å utarbeide et kart med traseer der sykling kan anbefales, og enkelte blåstier der sykling frarådes. Hvis det isteden blir slik at bare syklistene får egne tilrettelagte traseer, oppstår det en skjevhet som kan skape nye brukerkonflikter, sier Arne Kvalheim.

Han forteller også at det var stor enighet i gruppa om å henstille til at syklistene på skogs- bilveiene tar hensyn og avpasser farten etter forholdene, slik at man unngår konflikter

med folk til fots. – I skogen må syklistene huske at det er de som er de «harde» trafikantene, sier Kvalheim.

Medlemmene i arbeidsgruppa for sykkel

Arbeidsgruppa for sykkel i Marka bestod av representanter fra DNT Oslo og Omegn, Østmarkas Venner, Lillomarkas venner, Naturvernforbundet Oslo og Akershus (NOA), Skiforeningen, Bærum Natur- og Friluftsråd, Oslo Cyklekrets, Norsk Organisasjon for Terrensykling (NOTS) og de viktigste arrangørene av ritt i Marka.

*Slik så stien ut på strekningen mellom Nordre Skytten og Skråbakkhullet etter terrensykkelrittet.
Foto: Bjarne Røsjø*

Legg ned sykkeltraséen Stokkholtmyra – Elvåga

Av Kjell E. Sandberg og Ole David Paulsen

Som medlemmer av Østmarkas Venner og ivrige brukere av marka, vil undertegnede uttrykke vår bekymring vedrørende den nye sykkeltraséen fra Vestaveien over Stokkholtmyra, Kavlebrumyra, Skråbakkholet og videre ned til Elvåga.

Ved å studere konstruksjonen og materialvalget på både korte og lange klopper/broer, etterlater det ingen tvil om at dette er en permanent løsning. Det er fare for at dette vil medføre ønske om utvidelse av traséen etter hvert; at kravet om antall klopper og bedre utforming vil øke, noe som igjen vil føre til økt trafikk i området.

Det som derfor vekker størst bekymring, er den omfattende bruken som denne tilretteleggingen medfører, til dels til alle årstider og til nesten alle tider på døgnet. Folk har sannsynligvis ikke kunnskap om hvilke viktige biotoper de er med på å forstyrre. Tilstedeværelsen av de besøkende på sykkel er betydelig mer merkbar enn det er med turgåere (støy og besøksfrekvens).

Kloppene er med på å øke presset på et svært sårbart område av marka. Traséen går gjennom spillplasser og hekkeområder. Særlig er Kavlebrumyra er et svært viktig hekkeområde for en rekke arter. Floraen i dette området er også spesiell. Området bør derfor beskyttes mot kommersiell bruk.

Vedtaket i Lørenskog kommune om å tillate sykkeltrasé i dette området ble fattet på et svært tynt grunnlag. Det må oppfattes som at politikerne stemmer for det som øker deres popularitet blant folk flest der og da, og ikke det som gagnar på lengre sikt. Når man legger klopper for sykkeltrafikk over en spillplass for orrfugl, understreker dette den totale mangelen på forundersøkelser. Som kjent hekker orrfugl nær spillplass. Sykkeltrafikk i området med skogsmyrer på våren og forsommeren vil også være svært ødeleggende for flere hekkende arter. Forsøplingen langs sykkeltraséen er allerede merkbar, noe som ikke bare ødelegger den estetiske opplevelsen for turgåere, men som også vil kunne representere en fare for negativ innvirkning på biotopen.

Vi vil for orden skyld understreke at også vi sykler i marka, dog på skogsbilveier.

Vi håper at Østmarkas Venner tar opp saken og arbeider for å få sykkeltraséen nedlagt og at kloppene fjernes. Alternativt at traséen stenges for sykkeltrafikk på våren og forsommeren.

Innkalling til årsmøte i Østmarkas Venner

Torsdag 27. mars 2014 kl. 19.00 på Skullerudstua

Styret ønsker alle medlemmer velkommen til årsmøtet.

Dagsorden:

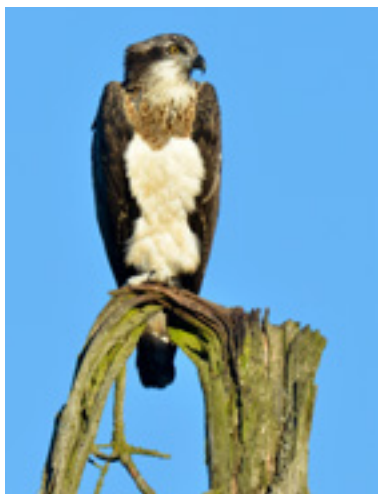
1. Valg av dirigent
2. Årsberetning for 2013 (se side 23–35)
3. Regnskap og revisjonsberetning for 2013 (se side 36–39)
4. Innkomne forslag (ingen)
5. Fastsettelse av kontingent (ingen endring)
6. Godkjenning av styrets forslag til budsjett for 2014 (se side 36)
7. Valg

Vi holder på den gode tradisjonen med kaffe og wienerbrød i pausen.

Etter årsmøtet har vi gleden av å invitere til lysbildeforedraget

Fra Nordre Øyeren til Tonekollen

ved naturfotograf Øystein Søbye

Fiskeørn.

Foto: Øystein Søbye

Årsberetning 2013

Dette er styrets årsberetning for Østmarkas Venner (ØV) 2013.

Styret, tillitsverv, medlemmer og økonomi

Styrets sammensetning

Styrets sammensetning i perioden har vært:

Johan Ellingsen, leder	x
Helga Gunnarsdóttir, nestleder	
Ingunn Lian Nylund	x
Wenche Fuglstad	x
Inger Tangen	x
Arne Kvalheim	
Sigmund Hågvar	

Varamedlemmer

Arild Rambøl	x
Bjarne Røsjo	x

Revisor

Fredrik W. Langseth	x
---------------------	---

Valgkomité

Randi Hauger (leder)	x
Jan Olav Nybo	x
Patrick Gobel	x

x bak navn viser at vedkommende står på valg på årsmøtet.

Medlemsarkiv og regnskap

Monica Hoel er ansatt som ansvarlig for medlemsregistret. Kristin Ohnstad er regnskapsfører.

Styremøter og sekretariat

I 2013 har det vært avholdt ni styremøter. I likhet med tidligere år har det vært et nært samarbeid og god kontakt med andre frilufsorganisasjoner og offentlige etater. Styret og fagutvalgene har representert foreningen i fellesmøter med andre organisasjoner og offentlige myndigheter, og gjennom utredningsarbeid og annet arbeid som ligger innenfor foreningens formål. Uttalelser til myndigheter og andre instanser er blitt utarbeidet av styret.

Styret har ikke noe sekretariat og skjøtter selv driften av ØV, med unntak av medlemsregister og regnskap. Styremedlem Ingunn Lian Nylund har ansvaret for ØVs nett- og Facebook-sider, skanning og arkivering av inn- og utgående post i vårt elektroniske arkiv, betaling av regninger, innkalling til styremøter og referatet, samt en del annet forefallende arbeid.

Fagutvalg

Foreningen har følgende utvalg: **Skog, friluftsliv og verneområder** (Sigmund Hågvar, Helga Gunnarsdóttir, Arild Rambøl og Oddvar Rolstad), **Kulturminner og landskap** (Wenche Fuglstad, Johan Ellingsen og Ida Hvoslef), **Plansaker og markagrensa** (Arne Kvalheim, Inger Tangen, Arild Rambøl og Johan Ellingsen), **Informasjon og Nytt fra Østmarka** (Helga Gunnarsdóttir, Ingunn Lian Nylund, Bjarne Røsjo og Ane B. Haugland).

I tillegg til fagutvalgene har foreningen et **Sarabråtenutvalg** med ansvar for minnestunden 7. juni. Det har følgende medlemmer: Kai Ekanger, Steinar Saghaug, Kjell Igelstad, Ivar Ekanger og Knut Erling Vedul.

Representasjon og deltakelse

Johan Ellingsen møtte for ØV i representantskapet i Oslo og Omland Friluftsråd (OOF). Han har sittet i en arbeidsgruppe i OOF angående utarbeidelse av flerbruksplan for Oslo marka. Steinar Saghaug er leder av valgkomiteen i OOF, og Helga Gunnarsdóttir er møtende varamedlem med stemmerett i OOFs styre. Arne Kvalheim er oppnevnt av ØV til OOFs arbeidsgruppe angående utfordringer knyttet til sykling. Oddvar Rolstad representerer ØV i en kulturlandskapsgruppe og i en arbeidsgruppe for Sørli besøksgård i Oslo. Trine Johnsen deltar i «Miljøprosjekt Ljanselva», og Steinar Saghaug og Rolf Eliassen er medlemmer i «Puttjern-gruppa». Ida Hvoslef er ØVs representant i referansegruppa for vannområde Bekkelagsbassenget.

Johan Ellingsen, Sigmund Hågvar, Helga Gunnarsdóttir og Steinar Saghaug har representert foreningen med foredrag og innledninger på en rekke møter og seminarer. Styreleder og flere styremedlemmer har deltatt på dialogmøter og befaringer med Bymiljøetaten (BYM) i Oslo kommune. Flere styremedlemmer har deltatt på møter med kommuner, andre offentlige myndigheter og andre organisasjoner.

Medlemmer

Ved årsskiftet 2013/2014 hadde foreningen 3 911 medlemmer, hvorav 113 organisasjoner og borettslag. Dette innebærer en netto økning på 90 medlemmer i forhold til året før, da vi hadde 3821 medlemmer hvorav 114 organisasjoner/borettslag.

ØV hadde i 2013 åtte æresmedlemmer, som året før: Kai Ekanger, Kjell Staxrud, Oddvar Rolstad, Finn Jensen, Lise Henriksen, Tullik Valstad, Sverre M. Fjelstad og Steinar Saghaug.

Vervedager i Østmarka

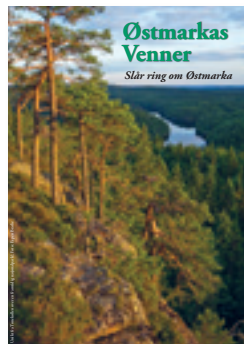
ØV arrangerte i alt fem vervesøndager i 2013 på følgende steder: Rustadsaga 20. april, Sørli gård 23. mai, Rustadsaga 11. august, Losbydagen 25. august og Sandbakken 1. september. Vervebrosjyrene ble delt ut på vervesøndagene og er lagt ut jevnlig på markastuene.

Vervebrosjyrer og halstørklær

ØV har gått til anskaffelse av nye vervebrosjyrer og halstørklær («buffer»), som foreningen gir bort på vervesøndager og lignende arrangementer. Begge deler har blitt svært godt mottatt. Da vår beholdning av buffene ble brukt opp våren 2013, fikk vi laget nye med bilde av tiur og med påskriften «Ja til nasjonalpark i Østmarka!»

Populært
halstørkle – buff.
Foto: Ingunn
Nylund

Kontingenten

Kontingenten har i 2013 vært på kr 150,- for enkeltmedlemmer og kr 300,- for bedrifter, borettslag og foreninger. Enkelte medlemmer har gitt bidrag utover kontingenten, noe vi er meget takknemlige for.

Økonomi

Foreningens økonomi er tilfredsstillende. Kontingentinngangen i løpet av året var på kr 576.088,-. Det er en økning på kr 6.278,- i forhold til 2012.

Tilskudd og gaver: Fra Oslo kommune bymiljøetaten har vi etter søknad mottatt et tilskudd på kr 70.000,- til medlemsbladet «Nytt fra Østmarka». Fra Lørenskog kommune har vi mottatt driftstilskudd på kr 3.050,- og fra Rælingen kommune et tilskudd på kr 1.000,-. Fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus har vi mottatt et tilskudd på kr 7.500,- til rovviltgjerde på Bøvelstad. Som en gledelig overraskelse fikk ØV like før årsmøtet i 2013 en gave på kr 23.000,- fra en bedrift som ønsker å være anonym. Sarabråtens venner har, etter søknad, mottatt tilskudd fra Sparebankstiftelsen og Østensjø bydel på til sammen kr 110.000,-.

Andre inntekter: ØV har hatt stor glede av Norsk Tippings «Grasrotandelen» ved at medlemmer og andre har gitt 5 prosent av innsatsbeløpet, noe som har resultert i kr 27.284,- til foreningen.

De totale inntektene i 2013 var på kr 859.971,-. Kostnadene i 2013 var på kr 785.409,-, noe som innebærer at overskuddet er på kr 74.562,-. Foreningens største utgiftspost er trykking og utsendelse (porto) av medlemsbladet Nytt fra Østmarka.

Regnskap for 2013, revisjonsberetning og styrets forslag til budsjett for 2014 følger etter årsberetningen.

Foreningens egenkapital er god. I samsvar med regnskapslovens § 3-3 bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelse av årsregnskapet. Styret mener at årsregnskapet gir et rettvist bilde av Østmarkas Venners eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Styrets arbeid:

Skogbruk, friluftsliv og verneområder

Nasjonalpark i Østmarka

I 2013 har det skjedd mye omkring nasjonalparkplanen, og medieoppslagene har vært tallrike. Friluftsliv- og naturvernorganisasjonene støtter forslaget varmt. Akershus Venstres Miljøpris for 2013 ble tildelt Østmarkas Venner for arbeidet med nasjonalparken. Oslo kommune gikk begeistret inn for nasjonalparktanken, mens de fire andre kommunene (Ski, Enebakk, Rælingen og Lørenskog) valgte å sette tommelen ned.

Den 30. januar vedtok Oslo byråd enstemmig å støtte nasjonalparkforslaget, og 6. mars bekreftet Oslo bystyre dette med 55 mot fire stemmer. Vedtaket lød slik: «*Bystyret gir byrådet fullmakt til å fremme en sak for statlige myndigheter med en bredest mulig regional forankring om en nasjonalpark i Østmarka*». Miljøvernminister Bård Vegar Solhjell grep tak i saken på eget initiativ allerede i slutten av januar, og den 13. februar holdt han et orienteringsmøte for ordførerne i de fire andre kommunene. Et av formålene var å forklare hva en nasjonalpark ville innebære, siden det syntes å versere ulike misforståelser i mediene. Men ordførerne uttrykte skepsis etter møtet. Det overrasket ikke ministeren, som uttalte at «Det er en vanlig reaksjon. Berørte kommuner frykter restriksjoner og at det skal bli lagt lokk over en del av kommunen. Men det er også vanlig at skepsisen går over, det

Bare nasjonalparkbestemmelser vil hindre at skogsbilveinettet forlenges inn i de siste veiløse områdene med naturskog. Foto: Sverre M. Fjelstad.

har nemlig vist seg at friluftslivet og aktiviteten har økt i områder som har fått status som nasjonalparker».

Utover våren vedtok politikerne i de fire kommunene etter tur å si nei til videre oppfølging av nasjonalparksaken. Dette til tross for at rådmannen i Ski stilte saken åpen, og rådmennene i de tre andre kommuner anbefalte å gå videre.

På foreningens årsmøte 21. mars ble ulike misforståelser omkring nasjonalparkforslaget diskutert. Det ble konstatert at informasjonsbehovet er stort i den videre prosessen.

Etter regjeringsskiftet hadde Ellingsen og Hågvær møte 11. november om nasjonalparken med politisk rådgiver Jens Frølich Holte i Miljøverndepartementet. De foreslo at man i første omgang starter opp en prosess ut fra Oslos arealer alene, slik at saken blir holdt varm. Samme kveld ble foreningens høstmøte avholdt, med nasjonalparken som hovedtema. Det ble gitt støtteerklæringer fra flere lokale organisasjoner, og det var mye fokus på at Ski kommuneskoger ville vært et svært verdifullt bidrag til nasjonalparken. Et panel med representanter fra organisasjoner og lokalpolitikere fra Ski og Oslo anbefalte varmt å la saken modnes gjennom informasjon og oppklaring av ulike misforståelser.

En studentoppgave på Ås høsten 2013 hadde som formål å undersøke hvilke argumenter politikerne i de fire kommunene hadde for å si nei til nasjonalpark. Følgende tre momenter gikk igjen:

1. Markaloven gir godt nok vern.
2. Vern vil begrense adgangen.
3. Skogen vil gro igjen.

Dette var nyttig informasjon for Østmarkas Venner, som har følgende svar:

1. Markaloven regulerer ikke skogbruket, som derfor fortsetter som før. Bare nasjonalparkbestemmelser vil hindre at skogsbilveinettet forlenges inn i de siste veiløse områdene med naturskog.

2. Adgangen til Marka blir ikke begrenset, men kan øke til glede for friluftsfolket.
3. Det vil bli laget en skjøtelsesplan som hindrer eventuell gjengroing, og som fremmer en friluftsvennlig skog. For øvrig viser Østmarka naturreservat at en gammel skog kan forynge seg selv, samt være godt fremkommelig og meget opplevelsesrik.

Foreningen er innstilt på å følge opp nasjonalparksaken på flere fronter i det nye året.

Ulv i Østmarka

Etter flere episoder med spredte ulvebesøk i Østmarka, viste det seg at et ulvepar hadde etablert revir i sentrale deler av Østmarka vinteren 2013. Ulveparet var et hett tema i media og var, sammen med nasjonalparken, med på å sette Østmarka på kartet. På seinsommeren ble det klart at det i løpet av våren var blitt en familieggruppe med ulv i Østmarka, den til da eneste og sikreste yngling av ulv i hele landet i 2013. Flokken teller nå fire-fem umerkede ulver som bare sporadisk er blitt observert, helst i sørøstlige deler av Østmarka. Ulvefamilien kunne ikke kartlegges nøyaktig før det kom sporsnø, men de ble registrert flere ganger med viltkameraer strategisk plassert flere steder i Østmarka. Styret ser det som sin oppgave å spre korrekt informasjon og fakta om ulvefamilien og forholder seg til Stortingets vedtak om at Østmarka ligger innenfor den vedtatte ulvesonen. Vi har blant annet arrangert to møter med foredrag om ulven.

Hauktjern og Spinneren vernet etter Markaloven

Siden 2011 har ØV arbeidet for opprettelse av verneområder i henhold til paragraf 11 i Markaloven om *Særskilt vern av friluftslivsområder*. Utredning i regi av Fylkesmannen i Oslo og Akershus har pågått i hele Oslomarka, og av over 174 forslag var det 28 områder som gikk videre til verneprosess. Fylkesmannen sendte vern for fire av disse områdene på høring i januar 2013. To av disse, Hauktjern og Spinneren, var foreslått av ØV. Etter høringsrunden ble endelig verneforslag oversendt Miljøverndepartementet i mai. Vi forventet et vernevedtak i regjeringen ganske raskt og i hvert fall før valget. Men vedtaket trakk ut, og i august startet vi en intensiv kamp sammen med Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) for å få saken vedtatt før regjeringsskiftet. Vernet ble endelig vedtatt den 4. oktober, i siste statsråd før regjeringsskiftet.

Våre to områder, som begge opprinnelig var på 1,9 km², ble nesten fordoblet i areal i løpet av verneprosessen. De består nå av:

- Hauktjern friluftslivsområde på 3,7 km². Dette omfatter store deler av Lutvann, Søndre Puttjern, Krokstjern, Hauktjern, Sarabråten, Lutdalen, samt nordre del av Nøklevann til og med Korketrekkeren.
- Spinneren friluftslivsområde på 3,5 km². Dette omfatter området Sølvdobla, Dølerud, Spinneren og Svartdalen, samt at området også er utvidet østover til Torsmosen, Tretjerna og Torsnabben og videre til den idylliske Nordre Svanefoss.

Vernevedtaket ble behørig feiret sammen med NOA, med guidet tur til deler av Hauktjern friluftslivsområde og med bløtkake i Svartdalen.

Terrengsykling

En ulmende brukerkonflikt i Østmarka kom opp til overflaten da Fylkesmannen i Oslo og Akershus sendte de nye verneområdene for friluftsliv på høring i januar 2013. Her var det foreslått at det ikke skulle være lov å sykle på blåmerkede stier, men til gjengjeld i rødmerkede løyper. Det ble også kjent at Østmarkas Venner ikke ønsket terrengsykling på stier i de nye verneområdene. Dette avstedkom en heftig debatt særlig i sosiale medier. Styret setter pris på enkeltmedlemmers engasjement i denne viktige saken.

I forskriften til de nye verneområdene er det ingen begrensning på terrengsykling utover friluftsløven, men terrengsykkelritt er søknadspliktige.

Stien ved Skyttenbrua etter terrengsykkelrittet i slutten av juni 2013. Foto: Bjarne Røsjo

Mye av debatten dreier seg om slitasje og andre utfordringer knyttet til terrengsykkelritt. To store sykkelritt ble arrangert i Østmarka sommeren 2013, i tillegg til flere mindre ritt. I forbindelse med disse var vi ute og fotograferte slitasje og erosjon i traseene før og etter ritt. Vi fikk også dokumentert de omfattende og skjemmende kløppene som er lagt ut i flere av blåstiene, for eksempel over Slettfjell og Stokkholtskyrta. Vi ble også invitert til å vise bilder og fortelle om våre erfaringer i fora som diskuterer flerbruk i Marka.

Parallelt med dette begynte OOFs nyopprettede sykkelutvalg sitt arbeid. Utvalget består av friluftsforslagene og sykkelkretsene/arrangører av sykkelritt. Mandatet var å belyse alle sider av sykling i marka, som sykling på veier og stier, organisert og uorganisert, sommer som vinter, samt sykkelritt. Utvalgets målsetting var å ivareta de ulike brukerinteressene og minimalisere brukerkonfliktene, hensynta naturverdier og utfordringene ved slitasje på stier og løyper, og finne fram til gode anbefalinger for alle som ferdes i marka. Ved årsskiftet var utvalgets rapport klar.

ØV er tilfreds med at OOF har tatt initiativ til å kjøre en prosess om sykling i Marka, sammen med de forskjellige brukerinteressene. Det ser ut som om forståelsen for brukerkonfliktene knyttet til sykling er blitt større. ØV er imidlertid skuffet over manglende forståelse for de særlige utfordringene som er i Østmarka og behovet for å begrense terrengsykkelritt. Vi er positive til arbeid med holdningsendringer, men mener at det ikke er nok. I rapporten har vi blant annet, sammen med NOA, gått sterkt inn for at det bør utarbeides kart med traseer der sykling kan anbefales, og enkelte blåstier der sykling frarådes. Spesiell tilrettelegging for sykklister bør samsvare med tilrettelegging av stier, slik at gående der kan føle seg trygge på å kunne oppleve stille natur uten forstyrrelser. I det videre arbeidet må fokus også være på offentlige myndigheters ansvar for å legge til rette og regulere flerbruk – inkludert å ta tak i og unngå at det oppstår brukerkonflikter.

Hogst på Dalsåsen

I sommer opplevde vi en upopulær hogst i området ved Søndre Dal, utført på oppdrag for BYM. Et svært populært friluftsområde, med flere stier, gapahuker og bål- og leirplasser for barnehager, ble utsatt for tynning og gjennomhogst med store sporskader etter tunge maskiner. Mye kvist både i og

utenfor kjøretraseene, og ødeleggelse av stinettet, førte til at resultatet av enkelte beboere ble karakterisert som en «krigssone». På en befaring hevdet BYMs representanter at dette var gjort for å skape en bedre friluftsskog, mens beboernes representanter sa at de nå hadde mistet sitt rekreasjonsområde. Styret forstår veldig godt beboernes reaksjon og støttet deres syn. Vi forsøkte for øvrig å få etaten i tale for å få stoppet eller begrenset hogsten, men den ble dessverre gjennomført som planlagt. I etterkant beklaget etaten dårlig informasjon, og de tok til seg reaksjonene fra beboerne og Østmarkas Venner. Styret ser behov for en grunnleggende diskusjon med BYM om hvordan de nære friluftsskogene bør skjøttes. Visse områder bør kanskje helt unntas for hogstinngrep, siden dette alltid medfører at tunge maskiner må inn. Styret kommer også i en vanskelig press-situasjon i slike saker, fordi vi kan bli beskyldt for at vi ikke «passer på Marka godt nok». Trolig må vi bli litt tøffere i forhold til både hogstplaner og selve hogstene i årene fremover.

Hogstplaner i Østmarka

Som en oppfølging etter hogsten i Dalsåsen, ble varslede hogstplaner for vinteren 2013/2014 denne gang fulgt ekstra nøye opp. I slutten av november sendte BYM planer for vinterens hogst i seks områder på høring. Etter en befaring av planlagte hogster i to av områdene, Rundtjernåsen og Trolldalen, sendte vi en høringsuttalelse hvor vi var bekymret for begge områdene og ba om ingen eller svært skånsom og redusert hogst. I de andre fire områdene anmodet vi om at hogsten og utkjøring av virke ble utført på så skånsom måte som overhodet mulig. Vi ba etaten om å intensivere sin kontroll med innleide entreprenører, og om nødvendig stoppe hogsten dersom den foregår i strid med intensjonene. I romjula ble vi oppmerksom på at BYM allerede hadde begynt med utvidelse av driftsveien opp Trolldalen. Vi ba om en ekstra befaring av Trolldalen, da vi fryktet at hogsten ville ødelegge dalens trolske preg og vegetasjonen i bunnen av denne karakteristiske dalen. Vi møtte liten forståelse hos BYM.

Losby Bruk har som rutine å varsle friluftsjakter om sine hogstplaner ved å arrangere informasjonsmøter der planene blir gjennomgått i detalj, og med god anledning til å stille spørsmål. Dette er en rutine som vi berømmer Losby for, og som vi oppfordrer andre til å følge.

Plansaker og markagrensa

Lysås

Striden rundt atkomst til Østmarka fra Røykås via Lysåsskogen har rast siden 2009. ØV har engasjert seg i saken ved å bistå Røykås Vel med henvendelser til Lørenskog kommune, som på ny skulle behandle saken i Teknisk utvalg i oktober 2013. Røykås Vel fremmet forslag om at «saken utsettes til rådmannen har sendt over et skriftlig tilbud til aktuelle grunneiere om en minnelig avtale om adkomst over Vestaveien 24, samt gjennomført reelle forhandlinger både i forhold til beløp og løsning. 2) Hvis alternativ 1 ikke fører fram, bes rådmannen om å utrede ekspropriering av en bruksrett til sti/gangpassasje over eiendommen Vestaveien 24.» Da saken kom til kommunestyret, ble det gledelig nok vedtatt at det skal gjennomføres forhandlinger med berørte parter, herunder skal også tidligere foreslåtte traseer/stier vurderes. ØV følger saken opp videre, og håper vi snart kan invitere til fin tur i området.

Lavvo i Vestergårdsskogen, Rælingen

I Vestergårdsskogen i Rælingen har det i lengre tid vært en villmarksleir for opplevelsesnaturisme innenfor markagrensa. ØV uttalte seg i 2008 om en søknad som gikk på permanent drift. Området ble den gang befart, og vi så tendenser til et mer permanent anlegg som gjorde oss noe betenkte. Vi anbefalte den gang saken utsatt i påvente av ny markalov. I 2013, etter ytterligere fem år, kom det søknad om en permanent drift. ØV uttalte at vi ikke kan se at søknaden om permanent drift for opplevelsessenteret kan godkjennes uten at det foreligger en godkjent reguleringsplan for senteret. Vi mener at kommunen i det minste først må kreve at det utarbeides en reguleringsplan for området. Saken endte med at senteret fikk en utvidet driftstillatelse på ytterligere fem år.

*Turstien ved Myrdammen ble gjenstand for langt mer omfattende anleggsarbeid enn det som var omsøkt.
Foto: Johan Ellingsen*

Tursti Myrdammen, Rælingen

For å gi skolebarn og turgåere en lettere bilfri atkomst til Østmarka via det populære utfartsstedet Myrdammen i Rælingen, har ØV i lengre tid etterlyst en bedre atkomst fra Nordby skole i Rælingen til Myrdammen. Da arbeidet ble påbegynt vinteren 2013, fikk vi et lite sjokk da det ble anlagt en trasé med veistandard på sprengt stein i hele traseens lengde langs Myrdammen. Dette var et langt mer omfattende inngrep enn det som var omsøkt. Vi klagde til kommunen og fylkesmannen på omfanget av tiltaket, idet vi henviste til markalovens § 9 om søknadsplikt etter plan- og bygningsloven ved anleggelse av større stier og løyper. Vi krevde en ferdigbefaring med Fylkesmannen, som resulterte i en irrettesettelse av kommunen for at inngrepet var mye større enn omsøkt. Turveien ble ferdigstilt som planlagt og er et veldig populært tiltak i området.

Områderegulering Losbydalen

Lørenskog kommune har utarbeidet et forslag til områderegulering for Losbydalen, som omfatter særlig interessante tiltak som utvidelse ved Losby Gods, oppføring av en ridehall og ridebane på besøksgården, samt ny lysløype på golfbanen. Vår største bekymring for området gikk på trafikksituasjonen rundt besøksgården på Losby, og sammen med OOF vedtok vi å be kommunen om at det legges inn i reguleringsplanen en rekkefølgebestemmelse for oppgradering av parkeringen før ridehallen bygges. Av hensyn til trafikken på den meget trange Losbyveien, ba vi også om at det også må komme på plass et kollektivtilbud til Losby.

En lysløype på golfbanen vil kunne bli et fint tilskudd til de øvrige løypene på vinterstid. Vi antok at det ikke vil være aktuelt å asfaltere denne, men påpekte likevel at dette ville være svært uheldig. Vi etterlyste også et kommunalt krav om en konsekvensutredning av forslagene. Da dette ikke er foreslått krevd, er det desto viktigere at man videre i planene gjør et grundig arbeid for å sikre at tiltakene ikke berører vilt og andre naturverdier negativt, ettersom Losbydalen er et viktig leveområde for en rekke arter.

Nettforsyning Oslo og Akershus

For å sikre Oslo og deler av Akershus en stabil og tilstrekkelig strømforsyning i årene framover, vil nettforsyningen inn til byen bli lagt om og oppgradert. ØV ble bedt om å komme med innspill til en alternativanalyse som igjen skal danne grunnlag for trasévalg. Som reaksjonene på vårt medlemsmøte

om temaet ga uttrykk for, stiller vi oss positive til fjerning av kraftlinje i nordre del av Østmarka. Vi er prinsipielt mot bygging av en ny trafostasjon innenfor markagrensen i Liåsen ved Grønmo. Avslutningsvis berømmet vi Statnett for at de la opp til en åpen prosess der alle friluftsanslagene er blitt involvert tidlig i prosessen.

Slåttebråten/Eriksvann – ulovlig anleggsarbeid?

Østmarkas Venner fikk høsten 2013 flere henvendelser om anleggelse av en ny, brei trasé for en skiløype innenfor Slåttebråten i retning Eriksvann. Området ligger i Enebakk, men eies og drives av Oslo kommune. Inngrepet var meget omfattende, og vi kjente ikke til at det var varslet. Noen uker senere ble vi kontaktet av Statens Naturoppsyn (SNO) og invitert til befarings med Enebakk kommune, Follo politidistrikt og SNO. Både politiet og SNO mente at anleggelsen burde vært behandlet etter lovverket og at inngrepet derfor var ulovlig. Etter befaringen ønsket rådmannen i Enebakk å anmelde anleggsarbeidene til politiet, fordi de var så omfattende at de var søknadspliktige. Rådmannen fikk ikke medhold i teknisk utvalg i Enebakk. Så vidt vi erfarer er det levert inn en anmeldelse av forholdet, og vi har fått bekreftet at saken er under etterforskning. Saken kan bli viktig for å statuere et eksempel angående anleggsarbeid og lovverket i Marka.

Områderegulering Høgåsen, Flateby

Dette er et område som i sin helhet ligger langt utenfor markagrensen. I vår høringsuttalelse ser vi det som vesentlig at det nye boligområdet ikke blir anlagt på en måte som hindrer ferdsel via dagens viktige blåmerkede sti fra Flateby sentrum mot Holtopseter, Bøvelstad og Vangen. Vi bemerket også ønsket om at det anlegges en godt merket utfartsparkering, noe som er en stor mangelvarer i dette området i dag.

Utfartsparkering Nuggerud

Problemet med parkering av store trailere på utfartsparkeringen ved Nuggerud, er en meget viktig sak som mange beboere og brukere av Marka har vært opptatt av i lengre tid. Oslo kommune har hittil ikke vært villig til å treffe tiltak for å hindre den uønskede og farlige trailertrafikken inn til parkeringsplassen, eller parkering på selve plassen. Saken kan løses ved at underteksten på skiltene på Nuggerud parkeringsplass endres på en måte som gjør det klart at parkering er forbudt mellom kl. 23 og 08 alle dager. ØV jobber fortsatt med saken.

Kulturminner og kulturlandskap

Bøvelstad

Dugnadsarbeidet på Bøvelstad fortsatte på sjette året, og nok et vellykket slåttetreff ble arrangert i tradisjonell stil med ca. 20 deltakere. ØV søkte om rovviltmidler for å forsterke gjerdet rundt plassen, slik at vi med god samvittighet kunne ha sauene fra Vestby på jobb i år igjen. Arbeidet ble imidlertid mer omfattende enn antatt, og vi avlyste sauene for ikke å risikere tap av våre venner som bokstavelig talt befant seg midt i matfatet til ulven. Arbeidet for øvrig har bestått i hogst av vindfall, vedhogst, drenering rundt og vasking av brønnen, og en kontinuerlig fjerning av busk og kratt. Det er med stor glede vi konstaterer at Bøvelstad er blitt en av DNT Oslo og Omegns mest populære hytter i Oslomarka.

Sarabråten venner

Arbeidet med å få fram kulturverdiene rundt Sarabråten skjøt for alvor fart i 2012 med opprettelsen av dugnadsgruppa Sarabråten venner, som har følgende medlemmer: Arne Egil Sagen (leder); Torbjørn Ouren fra Nøkle vann ro- og padleklubb; Sverre Larsen fra DNT Oslo og Omegn; Knut Helge Midtbø fra Østensjø historielag; Steinar Saghaug, Johan Ellingsen, Wenche Fuglstad og Lars Rogstad fra ØV; og sist men ikke minst Even Saugstad, forfatter og Sandbakken-vert.

Kulturaften i ruinene på Sarabråten. Foto: Espen Bratlie

Grappa og en del frivillige har lagt bak seg et særdeles aktivt år med dugnadsarbeid, kulturaften i ruinene med ca. 250 frammmøtte en sein augustkveld, og oppsetting av en stor opplysningstavle med informasjon om historien bak Sarabråten. Arbeidet er blitt støttet både av Sparebankstiftelsen, Oslo kommune og Østensjø bydel. Sarabråten ligger innenfor det nyopprettede og verneede friluftslivsområdet Hauktjern.

Sørli besøksgård

Heller ikke i år kan vi melde om noen bevegelser i planene rundt Sørli, til tross for at vi etterlyser framgang i saken i møter med Bymiljøetaten (BYM). Arkeologiske undersøkelser er nå gjennomført og forslag til reguleringsplan er under sluttbehandling. Behandlingen av denne kan erfaringsmessig ta lang tid. Sørli er ikke oppført som tiltak hos BYM i 2014. Vi er skuffet over at både denne og neste sak også i år er blitt utelatt fra tiltakslista, selv om vi stadig vekk blir lovet at noe skal skje.

Korketrekkeren

Vi ble fortalt at restaureringen av Korketrekkeren på skogsveien mellom Østmarksetra og Sarabråten skulle starte i 2013, og at pengene var bevilget. Arbeidet med å restaurere Korketrekkeren måtte ut på anbud, men BYM fikk ingen til å ta oppdraget i høst på grunn av mangel på ledig kapasitet hos kvalifiserte entreprenører. Det vil bli igangsatt en ny anbudsrunde til våren. Dermed skulle alt være klappet og klart, så det bør skje noe i løpet av 2014.

Informasjon

Nytt fra Østmarka

Foreningens medlemsblad *Nytt fra Østmarka* ble også i 2013 gitt ut fire ganger, med et opplag på 4.500 – 4.800. Det sendes til medlemmene samt en rekke organisasjoner, politikere og medier. Medlemsbladet er foreningens kanskje viktigste ansikt utad, samtidig som det er et viktig bindeledd mellom styret og medlemmene. Tilbakemeldingene fra medlemmene og andre lesere tyder da også på at bladet er høyt verdsatt. Dette inspirerer og forplikter.

I 2013 var det totale antallet sider på 152 (rekord), mens det for få år tilbake var på mellom 60 og 80 sider. Fra den 47. årgangen har vi lyst til å framheve temanummeret som var tilegnet Sarabråten.

Bladet var på 52 sider, hvorav hele 38 sider var viet Sarabråtens historie. Hovedbidragsytere til temanummeret var fra Sarabråtens venner, samt Lise Henriksen. Redaksjonen var utvidet med Even Saugstad og Lars Rogstad. Temanummeret inneholdt mye interessant stoff om dette spennende stedet, og om historien både før og etter at Thomas Heftye junior og senior holdt til på Sarabråten. Artiklene var rikelig illustrert med en mengde gamle og nye bilder.

Av andre bidrag i løpet av året vil vi trekke fram artikkelen *Jeg gikk en tur på stien...* som omtalte en doktorgrad skrevet av Annette Bischoff; hvor ro og tilstedeværelse er fremmet som et viktig element for naturopplevelsen. Vi nevner også et intervju med Frank Alm Haugen, og flere innlegg og artikler om sykkel-sommeren i Østmarka.

Dessuten har styret og flere av medlemmene, også dette året, bidratt med godt stoff til bladet. Alt arbeid med bladet er ulønnet. Utgiftene er knyttet til utforming, trykking og utsending.

Nettsider

De nye nettsidene til Østmarkas Venner har blitt som ønsket og høster mye ros fra våre medlemmer og andre som besøker dem. Sidene har i 2013 jevnlig blitt oppdatert med tre-fire nye saker pr. måned. Statistikken viser at det i 2013 har vært ca. 14.500 besøk på sidene våre. Av disse har ca. 40 prosent besøkt sidene mer enn én gang. Vi har også i 2013 hatt som målsetting at nettsidene skal være en god informasjonskanal for både nåværende og fremtidige medlemmer og til allmennheten for øvrig. Det ble ved oppstart av nye nettsider opprettet et lukket område (intranett) som er ØVs elektroniske arkiv for både referater, brev og andre dokumenter. Dette har vært til stor hjelp i styrets arbeid.

Facebook

Østmarkas Venner har siden 2012 vært tilgjengelig på Facebook, hvor vi blant annet deler nyheter og arrangementer fra våre nettsider. Vår erfaring med sosiale medier er at det er en flott arena for å få spre vårt gode budskap til mange på en effektiv måte, samtidig som vi dessverre har fått oppleve at det finnes en del aktører som ikke kan forholde seg til sakens innhold. Dette er selvfølgelig svært beklagelig, men det positive med bruken av Facebook som informasjonskanal oppveier heldigvis for dette. Vi tar imot mange positive meldinger med stor takk, og får jevnlig nye følgere på Facebook. Ved utgangen av 2013 hadde vi 875 følgere ☺

Arrangementer

Østmarkas Venner har i 2013 vært involvert i en rekke arrangementer, enten alene eller med samarbeidspartnere. Mange av arrangementene er mer utførlig omtalt i Nytt fra Østmarka eller på nettsidene.

Årsmøte

Mer enn 160 medlemmer deltok på årsmøtet 21. mars. Sigmund Hågvær informerte om siste utvikling i nasjonalparksaken. Det var ekstra gledelig å konstatere at årsmøtet hadde flere yngre deltakere enn det som har vært vanlig tidligere, noe som lover godt for den langsiktige rekrutteringen. Styret fikk stor støtte for sitt arbeid og ble gjenvalgt med akklamasjon. Bjarne Røsjø ble innvalgt som nytt varamedlem.

Etter årsmøtet trolbandt forsker Petter Wabakken forsamlingen med et kunnskapsrikt og interessant foredrag om ulver i og utenfor Østmarka.

Ekstraordinært medlemsmøte

Årets første arrangement var et ekstraordinært medlemsmøte på Skullerudstua 7. februar. Statnett arbeider med en ny plan for strømforsyningen til Osloområdet, og dette kan få konsekvenser for Østmarka, nasjonalparken og verneområdene. ØV følger Statnetts planer videre. Saken er mer utførlig omtalt under beretningens avsnitt om plan og markagrensa.

Slåttetreffet på Bøvelstad ble arrangert i slutten av juni. (Foto: Bjarne Røsjø)

Turer i Østmarka

Nærmere 50 markaverenner møtte fram ved Skullerudstua lørdag 20. april, for å bli med Even Saugstad på en *historisk vandring* i skogstraktene øst for Skullerud, Bogerud og Bøler. Turen gikk blant annet innom Stefanie Reinharts kunstgalleri ved Skullerudhullet. Den sluttet ved Rustadsaga, som i sin tid inspirerte Kjell Aukrust til å skrive om Norges mest berømte sagbruksarbeider, Solan Gundersen.

Søndag 2. juni arrangerte vi *juniortur for barn og ungdom* til Østmarkas svar på Amazonas, det uvanlig frodige området i bunnen av Fjelstadbakken. Guider var Sigmund og Eline Hågvar, som begge er biologer, og Frank Alm Haugen, som kan det meste om frosker, salamandere, buorm og andre interessante dyr som lever ved Fjelstaddammen.

Det årlige *slåttetreffet på Bøvelstad* gikk av stabelen 28. til 30. juni. De ca. 20 deltakerne fikk en enkel innføring i oppsetting av ljå, slåtteknikk og hesjing av ljåslåtten. Lise Henriksen og Johan Ellingsen ledet henholdsvis en lang og kort omvisning i naturreservatet.

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) og ØV inviterte til *Eventyrlig tur til Lutvann og Puttdalen* onsdag 11. september. Turleder var Steinar Saghaug fra ØV. Øivind Grimmer fra NOA orienterte om «eventyrskogvernet», og Helga Gunnarsdóttir orienterte om verneområdet og prosessen.

Bærekraftig Follo og ØV inviterte til *felles tur til Tømmerås*, det høyeste punktet i Ski, søndag 15. september. Turleder var Sigmund Hågvar, og temaet var nasjonalparkplanene i Østmarka, og mulighet for en todelt nasjonalpark.

Sarabråten

Oslos ordfører Fabian Stang var hovedtaler på den årlige *minnestunden ved Milorg-bautaen* på Sarabråten torsdag 6. juni. Minnestunden fikk en ekstra dimensjon på grunn av den nye minneplatten og fordi Sarabråten nå ligger midt i det fredede Hauktjern-området.

Fredag 30. august arrangerte ØV og Sarabråtens venner *kulturkveld* ved Sarabråten. De om lag 250 frammøtte fikk blant annet med seg Even Saugstads spennende foredrag om stedet. To gamle filmer om Østmarka med glimt fra Sarabråten, og en bildekavalkade, ble vist på storskjerm i ruinene etter Thomas Heftyes store villa.

Lørdag 7. september arrangerte Sarabråtens venner for tredje gang *dugnad* med opprusting av ruinene og området rundt Sarabråten. Vi rensker ruiner og gangveier, kutter kratt og småbusker og gjør annet for å få den tidligere så staselige plassen i bedre stand.

Ulvemøte på Flateby

Nærmere 300 mennesker fylte Flateby samfunnshus til randen da rovdryforskeren Petter Wabakken fortalte om ulven i Skandinavia – og i Østmarka – onsdag 31. oktober. Det var ØV i samarbeid med Fylkesmannen i Oslo og Akershus, samt Enebakk og Rælingen kommuner, som inviterte til informasjonsmøtet.

Høstmøtet

Nasjonalparken i Østmarka var det eneste temaet på ØVs høstmøte, som ble arrangert med ca. 120 deltakere på Skullerudstua 11. november. Møtet gjorde det klart at både tiden, folkemeningen og en rekke organisasjoner fortsatt arbeider for at den etterlengtede nasjonalparken skal bli en realitet. Flere talere var inne på at det trengs ikke mer enn én skogsvei, eller én kraftlinje, for å ødelegge de fantastiske mulighetene for en nasjonalpark. Høstmøtet ga derfor ØV-styret sterk støtte til å fortsette arbeidet.

Jubileet i 2016

Østmarkas Venner ble etablert ved et konstituerende møte på Rustadsaga 8. november 1966. Organisasjonen fyller derfor 50 år i 2016, og styret vil markere jubileet med å slå et slag for det enkle friluftslivet og skape økt bevissthet om Østmarkas unike verdier og kvaliteter.

Det ble avholdt et styreseminar 9. oktober på Skullerudstua hvor kunstneren og Østmarka-vennen Ketil Bjørnstad og Cathrine Søberg var invitert for å diskutere ideer og de generelle rammene rundt jubileet. Ketil Bjørnstad blir en sentral aktør i jubileumsfeiringen. Det er utpekt en egen komite som skal forberede jubileet og planlegge arrangementer og andre aktiviteter. Komiteen består av Ingunn Lian Nylund (leder), Cathrine Søberg, Steinar Saghaug og Bjarne Røsjø, og hadde sitt første møte 4. desember.

Oslo, 4. februar 2014

Johan Ellingsen
leder
(sign.)

Helga Gunnarsdóttir
nestleder
(sign.)

Ingunn Lian Nylund
styremedlem
(sign.)

Arne Kvalheim
styremedlem
(sign.)

Inger Tangen
styremedlem
(sign.)

Sigmund Hågvar
styremedlem
(sign.)

Wenche Fuglstad
styremedlem
(sign.)

Regnskap 2013 og budsjett 2014

	Driftsinntekter	2013	Budsjett 2013	2012	Budsjett 2014
	Kontingenter	576 088,00	585 000,00	569 810,00	590 000,00
1	Tilskudd/gaver	97 050,00	65 000,00	66 193,00	75 000,00
2	Bøvelstad/Slåttetreff	10 450,00	12 000,00	11 800,00	3 000,00
	Tilskudd Sarabråten's venner	110 000,00			
3	Andre driftsinntekter (bl.a Grasrotandel)	62 037,00	60 000,00	61 119,00	60 000,00
	Renteinntekter	4 346,00	6 500,00	4 290,00	5 000,00
	SUM INNTEKTER	859 971,00	728 500,00	713 212,00	733 000,00
	Driftskostnader				
	Lønn/feriepenger inkl arb.g avgift	53 342,00	50 000,00	77 588,00	60 000,00
	Honorar uten skatteplikt/med arb.g.avg.	1 711,00	5 000,00	–	10 000,00
	Godtgjøring/refusjon styret inkl arb.g.avg.	109 536,00	100 000,00		110 000,00
4	Møter/tilstelninger	82 419,00	75 000,00	77 040,00	85 000,00
	Medlemsblad	192 110,00	175 000,00	177 783,00	180 000,00
	Vervebrosjyre/trykksaker/info	10 375,00	20 000,00	–	80 000,00
5	7. juni arrangement	12 901,00	25 000,00	27 253,00	20 000,00
	Kontorrekvisita	5 655,00	15 000,00	6 195,00	10 000,00
	Telefon	3 010,00	10 000,00	4 807,00	4 000,00
	Porto	107 848,00	120 000,00	114 411,00	120 000,00
7	Andre kostnader	30 287,00	40 000,00	56 898,00	40 000,00
	Web/datautstyr/programvare	8 796,00	20 000,00	113 299,00	20 000,00
	Bøvelstad/Slåttetreff	10 771,00	20 000,00	26 177,00	15 000,00
	Lagerleie	14 013,00	15 000,00	15 343,00	15 000,00
	Konsulent honorar/revisjon	9 125,00	10 000,00	10 125,00	10 000,00
	Kollektiv ulykkesforsikring	3 795,00	3 500,00	3 500,00	4 000,00
	Reklame effekter/Annonse	69 321,00	50 000,00	–	50 000,00
	50-års jubileum	–		–	10 000,00
6	Sarabråten's venner	60 394,00	15 000,00	–	50 000,00
	SUM KOSTNADER	785 409,00	768 500,00	710 419,00	893 000,00
	pr. 31.12.2013	74 562,00	-40 000,00	2 793,00	-160 000,00

Balanse

		2013	2012
Eiendeler	Kunder debitorer	150,00	15 140,18
	Driftskonto	35 691,90	35 011,79
	Skattetr konto	15 044,28	15 029,25
	Høyrentekonto	135 182,75	131 564,75
	Nordea	591 531,55	471 499,29
8	Forskudds oppgjør	500,00	500,00
	Sum eiendeler	778 100,48	668 745,26
Egenkapital og gjeld	Egenkapital 1.1	603 504,26	600 710,75
	Årets resultat	74 562,22	2 793,51
	Egenkapital 31.12.	678 066,48	603 504,26
9	Avsatt skatt og arb.g.avgift	32 388,00	8 396,00
9	Leverandørgjeld	67 646,00	56 845,00
		100 034,00	65 241,00
	Sum egenkapital og gjeld	778 100,48	668 745,26

Noter og regnskap

Regnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med regnskapslovens bestemmelser og det er utarbeidet etter norske regnskapsstandarder.

Inntekter og kostnader

Inntektsføring skjer ved leveringstidspunktet etter opptjeningsprinsippet. Kostnader medtas etter sammenstillingsprinsippet slik at kostnader kommer i samme periode som tilhørende inntekt.

1	Tilskudd gaver	Lørenskog kommune	3 050,00
		Rælingen kommune	1 000,00
		Driftstøtte Bymiljøetaten Oslo	70 000,00
		Gaver fra andre	23 000,00
			97 050,00
2	Bøvelstad/Slåttetreff	Fylkesmannen i O&A	7 500,00
		Deltakeravgift Slåttetreff	2 950,00
			10 450,00
3	Andre driftsinntekter	Norsk tipping "Grasrotandelen"	27 284,00
		Lotteritilsynet (momsrefusjon)	34 753,00
			62 037,00
4	Møter/tilstelninger	Leie høytaleranlegg til tre møter	13 125,00
		Skullerudstua tre møter	39 865,00
		Vangen sommeravslutning	5 315,00
		Østmarksetern	19 655,00
		Diverse møteutgifter	4 459,00
			82 419,00
5	7. juni arrangement	OB Wiik	1 875,00
		Norgesbuss	6 026,00
		Østre Aker musikkorps	5 000,00
			12 901,00
6	Sarabråtens Venner	Asker Produkter infotavle	37 500,00
		Utlegg ifm infotavle	6 423,00
		Lydteknikk	5 000,00
		Diverse	11 471,00
			60 394,00
7	Andre kostnader	Kurs Naturmangfoldloven	1 500,00
		Blomster	2 419,00
		Minnegave Miljøprosjektet Ljanselva	1 000,00
		Bilder	2 150,00
		Gaver	2 000,00
		Postboksending	1 940,00
		Diverse	4 262,00
		Kjøregodtgjørelse leder	4 000,00
		Gebyrer/omkostninger	8 517,00
		Skriver/scanner	2 499,00
			30 287,00
8	Betalt i 2012 men kostnadsføres i 2013	Web Domene	500,00
9	Beløp kostnadsført i 2013 men betalt i 2014		67 646,00
		07 Oslo	65 580
		Div utlegg	2 066
			67 646
	Skatt/arb.g.avgift	32 388,00	
			100 034,00

Til årsmøtet i

Østmarkas Venner

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Østmarkas Venner som viser et overskudd på kr 74 562. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2013, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteplysninger.

Styrets ansvar for årsregnskapet

Styret er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge, og for slik intern kontroll som ledelsen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonskikk i Norge, herunder internasjonale revisjonsstandarder vedtatt av International Auditing and Assurance Standards Board. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for foreningens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av foreningens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatenes utarbeidelse av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Østmarkas Venner per 31. desember 2013 og av resultater for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

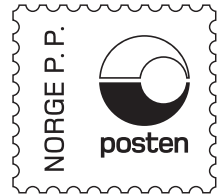
Uttalelse om øvrige forhold**Konklusjon om registrering og dokumentasjon**

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god belføringskikk i Norge.

Oslo, 11. februar 2014

Langseth Revisjon AS

Fredrik W. Langseth
Statsautorisert revisor

Returadresse:
Østmarkas Venner,
Postboks 85 Nordstrand,
1112 Oslo

Aktivitetskalender 2014 for medlemmer av Østmarkas Venner

Aktivitet	Dato	Foredragsholder/ Guide	Annonseres
Årsmøte på Skullerudstua	27.mars	Øystein Søbye	Side 22
Dugnad Sarabråten	26. april	Sarabråtens venner	Våre nettsider
Vårtur til Svartdalen	11. mai	Sigmund Hågvar	Side 3
Minnestund på Sarabråten	10. juni	Ikke avklart	Nytt fra Østmarka nr 2
Slåttedugnad på Bøvelstad	27 – 28. juni	Johan Ellingsen	Nytt fra Østmarka nr 2
Guidet tur i reservatet	29. juni		Nytt fra Østmarka nr 2
Sarabråten – Familiedag	30. august	Sarabråtens venner	Nytt fra Østmarka nr 2
Sarabråten – Dugnad	6. september	Sarabråtens venner	Nytt fra Østmarka nr 2
Høsttur for barn og ungdom	21. september	Live Danielsen SNO	Nytt fra Østmarka nr 3
Tur til hjertet av Østmarka	September	Annonseres seinere	Nytt fra Østmarka nr 3
Høstmøte	November	Annonseres seinere	Nytt fra Østmarka nr 3

Støtt Østmarkas Venner via Grasrotandelen

GRASROTANDELEN

ØSTMARKAS VENNER

Organisasjonsnummer: 071270202

32774871270202